

UPUTE ZA IZRADU SEKTORSKIH I VIŠESEKTORSKIH STRATEGIJA

Dokument: UI-S/VS-1 Inačica: 1.1

Pripremljeno: travanj 2023.

MINISTARSTVO REGIONALNOGA RAZVOJA I FONDOVA EUROPSKE UNIJE

Koordinacijsko tijelo za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske

Pravna osnova:

Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske ([„Narodne novine“, br. 123/17, 151/22](#)) (u daljnjem tekstu: Zakon)

Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ([„Narodne novine“, broj 37/23](#)) (u daljnjem tekstu: Uredba)

Obveznici primjene:

- tijela državne uprave zadužena za izradu sektorskih ili višesektorskih strategija, ako sadržaj sektorskih i višesektorskih strategija nije propisan posebnim zakonom.

Ove Upute za izradu sektorskih i višesektorskih strategija (u daljnjem tekstu: Upute) izrađene su u svrhu osiguravanja ujednačenog pristupa izradi i pravilne primjene odredbi zakonodavnog okvira kojim se uređuje priprema, provedba, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja.

Upute se odnose na izradu dugoročnih akata strateškog planiranja, sektorskih i višesektorskih strategija, koje izrađuju tijela državne uprave.

Upute vezane za izradu sektorskih i višesektorskih strategija možete uputiti Ministarstvu regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Koordinacijskom tijelu za sustav strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske, elektroničkom poštom na adresu: strategija@mrrfeu.hr.

Sadržaj

1. Što je sektorska, a što višesektorska strategija?	1
2. Sadržaj sektorskih i višesektorskih strategija	2
3. Obveze nositelja izrade sektorske i višesektorske strategije.....	3
4. Postupak izrade sektorske i višesektorske strategije	4
5. Radna skupina za izradu sektorske i višesektorske strategije	5
PRILOG: Predložak za izradu tekstualnog dijela sektorske/ višesektorske strategije	6
PRILOG: Predložak za izradu, Tablični prikaz sektorske/ višesektorske strategije	14

1. Što je sektorska, a što višesektorska strategija?

Strategija je dugoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja koji se, sa svrhom određivanja strateških ciljeva razvojnih politika **u jednom upravnom području**, izrađuje i donosi za razdoblje od najmanje deset godina.

Višesektorska strategija je dugoročni akt strateškog planiranja od nacionalnog značaja koji se, sa svrhom određivanja strateških ciljeva razvojnih politika u **više srodnih i međusobno povezanih upravnih područja**, izrađuje i donosi za razdoblje od najmanje deset godina.

Sektorske strategije i višesektorske strategije izrađuju se ako je njihova izrada propisana posebnim zakonom ili obvezujućim pravnim aktom EU-a, a donosi ih Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Sabor).

2. Sadržaj sektorskih i višesektorskih strategija

U skladu s odredbama Uredbe, strategije i višesektorske strategije obavezno sadrže:

- viziju razvoja jednog ili više upravnih područja, usklađenu s razvojnim smjerovima iz Nacionalne razvojne strategije,
- analizu stanja i/ili opis razvojnih potreba i razvojnih potencijala,
- strateške ciljeve jednog ili više upravnih područja s njihovim opisom,
- pokazatelje učinka (iz biblioteke pokazatelja) s početnim i ciljnim vrijednostima svakog pojedinog pokazatelja za razdoblje važenja akta,
- opis provedbenih mehanizama,
- terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi (ako je primjenjivo),
- indikativni popis srednjoročnih akata strateškog planiranja koji izravno podupiru provedbu strateških ciljeva,
- indikativni financijski okvir s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških ciljeva,
- opis primjene načela partnerstva,
- opis okvira za praćenje i vrednovanje,
- druge relevantne podatke, prema potrebi.

NAPOMENA: *Ako je sadržaj strategije/ višesektorske strategije propisan posebnim zakonom ili drugim obvezujućim pravnim aktom, tada nositelj izrade treba slijediti odredbe posebnog zakona, odnosno obvezujućeg pravnog akta. Svi akti strateškog planiranja, bez obzira na pravnu osnovu za njihovu izradu i donošenje, moraju sadržavati pokazatelje koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju utvrđenih ciljeva.*

3. Obveze nositelja izrade sektorske i višesektorske strategije

Nositelj izrade sektorske/ višesektorske obvezan je:

- pravovremeno planirati financijska sredstva i resurse potrebne za pripremu, izradu i provedbu akta,
- prije započinjanja postupka izrade akta ishoditi mišljenje nadležnog ministarstva o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene utjecaja na okoliš,
- putem svojih mrežnih stranica obavijestiti javnost o početku izrade akta, u roku od osam dana od početka postupka izrade,
- osnovati Radnu skupinu za potrebe izrade akta, te tijekom izrade osigurati partnerstvo s glavnim dionicima i nadležnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz uključivanje gospodarskih udruženja i socijalnih partnera, akademske i znanstvene zajednice, organizacija civilnoga društva te zainteresirane javnosti,
- tijekom izrade prijedloga akta provesti postupak savjetovanja s javnošću i ciljnim skupinama, sukladno propisu kojim se uređuje postupak savjetovanja s javnošću,
- uz prijedlog akta dati iskaz o procjeni fiskalnog učinka, sukladno propisu kojim se uređuje planiranje, izrada, donošenje i izvršavanje proračuna,
- na svojim mrežnim stranicama objaviti akt u roku od osam dana od dana stupanja na snagu ili objave u Narodnim novinama,
- jednom godišnje, putem koordinatora za strateško planiranje tijela državne uprave, izvješće o provedbi strategije podnijeti Vladi Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada) i na svojim mrežnim stranicama objaviti izvješće o provedbi, u roku 8 dana po usvajanju
- izvješće o provedbi strategije dostaviti na znanje Koordinacijskom tijelu.

NAPOMENA: *Financijska sredstva planiraju se u Državnom proračunu na pozicijama proračunskih korisnika koji su određeni kao tijela zadužena za izradu i provedbu akta.*

4. Postupak izrade sektorske i višesektorske strategije

Ako drugačije ne proizlazi iz posebnog zakona ili obvezujućeg međunarodnog akta, može se pokrenuti odlukom Vlade Republike Hrvatske na prijedlog tijela državne uprave nadležnog za odgovarajuće upravno područje, odnosno na prijedlog Koordinacijskog tijela.

Izradu strategije predlaže tijelo državne uprave nadležno za oblikovanje i provedbu javne politike u upravnom području za koje se strategija izrađuje, dostavljanjem pripadajućeg obrasca na mišljenje Koordinacijskom tijelu.

Pokretanje postupka izrade višesektorske strategije predlaže nadležno tijelo državne uprave nadležno za međusobno povezana upravna područja, dostavljanjem pripadajućeg obrasca na mišljenje Koordinacijskom tijelu.

Vlada odlukom utvrđuje nositelja izrade i obuhvat sektorske/ višesektorske strategije, a razdoblje važenja sektorske/ višesektorske strategije odlukom o donošenju utvrđuje Sabor

Ključni koraci u izradi sektorske/ višesektorske strategije, nakon donošenja odluke o pokretanju, su:

- uspostava radne skupine za izradu sektorske/ višesektorske strategije,
- definiranje vremenskog okvira, ključnih elemenata te procesa izrade sektorske/ višesektorske strategije,
- pokretanje postupka prethodnog vrednovanja sektorske/ višesektorske strategije,
- izrada strategije savjetovanja s dionicima i javnošću u tijekom procesa izrade
- definiranje strateških ciljeva, (temeljem analize stanja s osvrtom na razvojne potrebe i potencijale),
- odabir pokazatelja učinka (iz biblioteke pokazatelja),
- utvrđivanje početnih i postavljanje ciljnih vrijednosti pokazatelja učinka,
- definiranje financijskog okvira i cjelokupnog okvira za provedbu, praćenje i vrednovanje sektorske/ višesektorske strategije.

NAPOMENA: *Postupak izrade akta koordinira unutarnja ustrojstvena jedinica tijela državne uprave nadležna za obavljanje i koordinaciju poslova strateškog planiranja (koordinator za strateško planiranje tijela državne uprave).*

5. Radna skupina za izradu sektorske i višesektorske strategije

Sektorske/ višesektorske strategije izrađuju se i provode primjenjujući načelo partnerstva.

Čelnik tijela državne uprave - nositelja izrade, za potrebe provedbe procesa izrade akta osniva radnu skupinu za izradu sektorske/ višesektorske strategije.

Koordinator za strateško planiranje tijela državne uprave djeluje kao tehničko tajništvo i osigurava sudjelovanje svih relevantnih dionika u radu radne skupine.

U pravilu, radnu skupinu za izradu strategije/ višesektorske strategije čine:

- dužnosnici tijela državne uprave nadležnog za izradu akta,
- koordinator za strateško planiranje tijela državne uprave,
- službenici ustrojstvene jedinice nadležne za upravno područje politika tijela državne uprave koje izrađuje akt,
- predstavnici Koordinacijskog tijela u sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske,
- drugi predstavnici tijela državne uprave nadležnih za upravno područje/ a obuhvaćeno aktom,
- stručnjaci s tehničkim i stručnim znanjima iz područja javnih politika obuhvaćenih aktom,
- predstavnici civilnog društva,
- predstavnici akademske i znanstvene zajednice,
- predstavnici socijalnih partnera – sindikata i udruga poslodavaca,
- predstavnici gospodarskog sektora,
- predstavnici jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave i/ili vezanih tijela.

PRILOG: Predložak za izradu tekstualnog dijela sektorske/
višesektorske strategije

Postaviti logotip nositelja izrade

Strategija (*unijeti naziv strategije/ višesektorske strategije*)
za razdoblje do (*unijeti rok važenja*) **godine**

Naziv nositelja izrade: (*unijeti naziv nositelja izrade*)

Izrađeno: (*unijeti mjesec i godinu stupanja na snagu sektorske/ višesektorske strategije*)

Sadržaj

Unijeti tablicu sadržaja s oznakom stranica pojedinih poglavlja.

Predgovor

U predgovoru se potrebno sažeto osvrnuti na očekivane učinke provedbe akta.

Uvod

U uvodu je potrebno:

- sažeto navesti svrhu izrade strategije/ višesektorske strategije
- navesti viziju razvoja jednog ili više upravnih područja, usklađenu s razvojnim smjerovima iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine
- sažeto opisati intervencijsku logiku korištenu tijekom izrade, odnosno poveznicu sa razvojnim smjerom/ smjerovima iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine čijem ostvarenju će doprinijeti provedba strateških ciljeva iz upravnog/ upravnih područja strategije/ višesektorske strategije
- navesti iskustvo stečeno u ranije provedenim procesima strateškog planiranja (npr. rezultate vrednovanja prethodno provedenog akta strateškog planiranja).
- opisati primjenu načela partnerstva, odnosno uključivanja glavnih dionika u postupak izrade, provedbe i odlučivanja.

Opis razvojnih potreba i potencijala (upravnog/ ih područja)

Ključan preduvjet za definiranje kvalitetnih strateških ciljeva, usklađenih sa načelima i metodologijom sustava strateškog planiranja, provođenje je analize stanja upravnog/ upravnih područja, s osvrtom na razvojne potrebe i potencijale prioritetnog područja javnih politika u dugoročnom razdoblju.

U ovom dijelu sadržaja potrebno je navesti zaključke analize i sažeto opisati razvojne potrebe i potencijale prioritetnog područja javnih politika u dugoročnom razdoblju te cjelokupnu analizu s popratnim podacima priložiti uz sam akt.

Popis strateških ciljeva i pokazatelja učinka, s opisom provedbenih mehanizama za provedbu

Za svaki strateški cilj definiran sektorskom/ višesektorskom strategijom, u ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- uz svaki strateški cilj navesti redni broj (počevši od 1),
- uz svaki strateški cilj navesti pokazatelje učinka (odabranih iz biblioteke pokazatelja), pripadajuće kodove te početnu i ciljnu vrijednost pokazatelja za cijelo razdoblje važenja akta,
- sažeto opisati doprinos provedbi razvojnom smjeru Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine te naglasiti povezanost s razvojnim potrebama upravnog/ ih područja za koje izrađujete akt,
- sažeto opisati provedbeni mehanizam - način provedbe ostvarenja strateškog cilja, kroz uporabu upravno-pravnih (normativne aktivnosti) ili pravno obvezujućih instrumenata (ugovora) te uspostavu programa potpore, financiranja ili shema za dodjelu sredstava specifične namjene koji su definirani zakonskim ili podzakonskim aktom,
- navesti indikativni popis srednjoročnih akata strateškog planiranja koji izravno podupiru provedbu strateškog cilja,
- također, uz opis pojedinog strateškog cilja potrebno je dodati odlomak s opisom načina doprinosa provedbi ciljeva održivog razvoja UN Agende 2030 (SDG) te zelenoj tranziciji i digitalnoj transformaciji.

NAPOMENA:

Za svaki je strateški cilj preporuka odabrati, iz biblioteke pokazatelja, najviše 3 pokazatelja učinka. Ako je tijekom izrade akta potrebno dopuniti biblioteku pokazatelja, prijedlog je potrebno, u skladu s uputama, putem pripadajućeg obrasca dostaviti Koordinacijskom tijelu.

Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja s naznačenim ključnim koracima i rokovima u provedbi

Ako je na snazi odluka Vlade Republike Hrvatske o proglašenju strateškog projekta Republike Hrvatske iz upravnog/ upravnih područja za koje se izrađuje strategija/ višesektorska strategija, ili se planira podnošenje zahtjeva ili se planiraju strateški projekti iz upravnog područja, u ovom dijelu sadržaja potrebno je za svaki pojedini strateški projekt navesti:

- podatak o doprinosu strateškog projekta cilju utvrđenom aktom strateškog planiranja,
- podatak o nositelju provedbe i lokaciji provedbe strateškog projekta,
- podatke o planiranim rokovima početka i završetka provedbe strateškog projekta,
- podatke o ključnim točkama ostvarenja strateškog projekta, s planiranim rokovima postignuća,
- podatke o ukupnoj procijenjenoj vrijednosti i izvoru/izvorima financiranja.

NAPOMENA:

Terminski plan provedbe projekata od strateškog značaja izrađuje se ako je na snazi odluka Vlade Republike Hrvatske o proglašenju strateškog projekta Republike Hrvatske iz pripadajućeg upravnog područja donesena temeljem Zakona o strateškim investicijskim projektima ([»Narodne novine«, br. 29/18 i 114/18](#)) ili ako postoje strateški projekti za predmetno upravno područje.

Indikativni financijski okvir s prikazom financijskih pretpostavki za provedbu strateških ciljeva

U ovom dijelu sadržaja potrebno je sažeto osvrnuti se na financijski okvir za provedbu strateških ciljeva, navesti potencijalne izvore financiranja, te ako je primjenjivo ukupan procijenjeni iznos potreban za provedbu strateških projekata od nacionalnog značaja, odnosno financijske pretpostavke za planiranje financijskih sredstava i redoslijed provedbe strateških intervencija u upravnom području/ područjima.

NAPOMENA:

Procijenjeni iznosi financiranja navode se u EUR. Za akte koji stupaju na snagu tijekom 2023. godine, uz iznose u EUR potrebno je navesti i iznose u HRK. Prilikom preračunavanja uvijek se mora koristiti isključivo fiksni tečaj konverzije u punom brojčanom iznosu, bez obzira što je zadnja znamenka nula, dakle 1 EUR = 7,53450 HRK.

Okvir za praćenje i vrednovanje

Praćenje provedbe akata strateškog planiranja je proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja uspješnosti kojima se sustavno prati uspješnost provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja. **Izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja** je proces pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na nacionalnoj razini i razini lokalne i područne (regionalne) samouprave te široj javnosti o napretku i uspješnosti provedbe akata strateškog planiranja.

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- sažeto opisati institucionalni okvir i jasno navesti način na koji će tijelo sustavno pratiti rizike u provedbi i osiguravati podatke potrebne za informirano donošenje odluka i učinkovito upravljanje provedbom javnih politika.

Akti strateškog planiranja podliježu postupku vrednovanja tijekom izrade (prethodno vrednovanje), tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) i nakon provedbe (naknadno vrednovanje).

U ovom dijelu sadržaja potrebno je:

- jasno navesti je li provedeno prethodno vrednovanje akta strateškog planiranja, (ako je provedeno potrebno je navesti svrhu i način primjene preporuka proizašlih iz postupka vrednovanja),
- jasno navesti vrste postupaka vrednovanja koje planirati provesti (srednjoročno vrednovanje, naknadno vrednovanje) te očekivano razdoblje provedbe istih.

NAPOMENA:

Tijekom izrade ovog dijela sadržaja neispravno je i nepotrebno navoditi i ponavljati odredbe primjenjivih propisa, odnosno Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvješćivanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ili Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

PRILOG: Predložak za izradu, Tablični prikaz sektorske/ višesektorske strategije

Tekstualnom dijelu akta potrebno je priložiti popunjeni Tablični prikaz strategije/ višesektorske strategije (.xlsx datoteka programa Microsoft Excel, isključivo radni list Prilog- Tablični prikaz), koji sadrži:

- izravnu poveznicu sa razvojnim smjerom iz Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine,
- popis strateških ciljeva definiranih za upravno područje/ područja obuhvaćena aktom
- popis pokazatelja učinka s navedenim pripadajućim kodovima (odabranih iz Biblioteke pokazatelja) koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrednovanje uspješnosti u postizanju definiranog strateškog cilja
- početne i ciljne vrijednosti (za ukupno razdoblje važenja akta) svakog odabranog pokazatelja učinka
- podatke o nazivu i nositelju provedbe strateškog projekta od nacionalnog značaja, ako je primjenjivo
- procjenu ukupnog troška provedbe strateškog projekta od nacionalnog značaja, ako je primjenjivo
- oznake poveznica s ciljevima održivog razvoja UN Agende 2030 (SDG)
- oznaku doprinosa zelenoj tranziciji
- oznaku doprinosa digitalnoj transformaciji.

Predložak za izradu Tabličnog prikaza sektorske/ višesektorske strategije (.xlsx datoteka programa Microsoft Excel), dostupan je za preuzimanje na mrežnoj stranici Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije.

